

τοῦδε γενομένων παρατηρήσεων συνάγεται ὡς θέσις τοῦ σημείου τούτου ἡ : $a = 44^0$; $\delta = + 55^0$ 1.

Ἐκ τινων σταθμῶν παρατηρήθησαν ἐπίσης καὶ τινες βολίδες, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο σπανιώτεροι, συντελέσασαι διὰ τῆς λάμψεως αὐτῶν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ φαινομένου, οἱ δὲ πλείστοι τῶν ὁρατῶν γενομένων διαττόντων ἀνῆκον εἰς τὸ δευτέρον, μέχρι τοῦ τρίτου μέγεθους. Ἐκ τούτων πάντων συνάγεται ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1893 ἐμφάνισις τῶν Περσεϊδῶν δέον νὰ ταχθῇ μεταξὺ τῶν λαμπροτάτων μέχρι τοῦδε παρατηρηθεῖσων, ὅτι δὲ ἀναγκαιότατον εἶνε νὰ μελετηθῇ τὸ φαινόμενον τοῦτο κατὰ τὰ προδεχῆ ἔτη.

Η. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ἐπὶ τῆς ΦΑΥΣΤΗΣ τοῦ κ. Α. Βερναρδάκη, — φράσαι καὶ φαιδρα. — ΧΡΟΝΙΚΑ.

Προεξαγγέλλοντες ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει ἡμῶν τῆς 29 αὐγούστου (τεύχος 44) τὴν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Ἀθῆναις θεάτρου Ὁμοιοῖα εἰπικειμένην διδασκαλίαν νέου ἔργου τοῦ ποιητοῦ τῆς Μερόπης, ἐσημειούμεθα τάδε : « Μετὰ τὰς ἀπογοητεύσεις τῶν θεατροφθόρων καὶ τεχνοφθόρων κωμειδουλῶν ἡ διδασκαλία τραγωδίας συντεταγμένης μάλιστα ὑπὸ καλλιτέχνου οἷος ὁ κ. Βερναρδάκης ἐστὶ γεγονός σημαντικόν, προῶρισται δ' ἴσως νὰ πατάξῃ τὰς συντελεσθείσας καὶ συντελουμένας ἐν τῷ ναφ τῆς Μελομένης ἀρχμίας ὑπὸ τῶν δίκην ἀμανιτῶν φουμένων τέως ἀγνώστων συγγραφέων». Μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ἀνατέλει ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τῆς πόλεως τῆς Παλλάδος καὶ ἀκτῖνας χρυσιζούσας φωτὸς ἐκπέμπει ἐγγύθεν τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, ἀφ' οὗ τοσαῦτα αἰῶνια ἀριστουργήματα προῆλθον, τὸ νέον ἔργον τοῦ νέου ἡμῶν τραγικοῦ κ. Δημ. Βερναρδάκη, ἡ Φαῦστα, ὑπόθεσιν ἔχουσα, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δῖλον, τὴν δευτέραν σύζυγον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ὁ νέος τραγικὸς στεφανοῦται ὁμοφώνως ὑπὸ τῶν νέων Ἀθηναίων, κρούπονται δὲ δίκην μυῶν εἰς τὰς τρώγλας αὐτῶν οἱ τέως κορδακίζοντες δραματικοὶ καὶ ὀλικὴν πάσχουσιν ἐκλειψῖν οἱ ἄλλως φωτὸς ἐστερημένοι κωμειδουλολογάφοι καὶ τὸ βάσιμον καὶ ὀρθὸν τῶν ἡμετέρων προσημάνσεων ἀποδείκνυται, διότι ἡρεῖδοντο αὐταὶ ἐπὶ λόγων ἀσφαλῶν, οὓς ἡ τέχνη διὰ τῶν κρατίστων αὐτῆς ἀντιπροσώπων ἐξήνεγκεν. Ἐπετρώθη δ' οὕτω καὶ ἡ ἑλληνικὴ σκηνὴ ἡ ἔρπουσα τέως καὶ ἐρπετὰ ἐπιφύρουσα, ὅφεις ἀλνθὼς διλητηριώδεις, τῷ ἰφ' αὐτῶν βάλλοντας κατὰ τὴς ἡθικῆς, τῆς τέχνης καὶ τοῦ φιλοκάλου (esthétique), καὶ ἐχάρησαν πάντες χαρὰν μεγάλην καὶ ἀνέλαμψε τὸ ἑλληνικὸν θέατρον. Πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες — ἐφροντίσαμεν δὲ ἵνα πάσας σκεδόν, μικράς τε καὶ μεγάλας,

ἔχωμεν — ἐνεκωμίασαν τὸν τε συγγραφέα, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν ὑποκριναμένην τὸ πρῶταγωνιστοῦν τῆς Φαύστης προσώπων ἡμετέραν συμπολιτίδα δεσποινίδα Αἰκατερίνην Βερώνη, τὰ δ' ἐγκώμια ἦσαν τοσαῦτα, ὥστε στῆλαι ὅλαι κατελαμβάνοντο ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ οὐδόπως ἐπ' ἐρεπον ἀνάλυσιν τοῦ ἔργου καὶ κριτικὴν αὐτοῦ μελέτην. Ἐπὶ ἡμέρας ἀνεγνώσκομεν πολλὰ, πλείστα, ἐνθουσιῶδη ἀλλ' ἀνάλυσιν οὐχ εὐρίσκομεν, ἐν ᾗ οὐχὶ ταῦτόν παρὰ τοῖς κριτικοῖς τῶν εὐρωπαϊκῶν θεάτρων συμβαίνει, οἵτινες τῇ ἐπιούσῃ, ὡς ὁ τοῦ *Figaro* κ. Fougquier καὶ ἄλλων ἢ τῇ ἀμέσως ἐπομένῃ δευτέρᾳ ὡς ὁ τοῦ *Temps* πρῦτα νις τῶν κριτικῶν κ. Fr. Sarcy, τοῦ *Journal des Débats* κ. J. Lemaître καὶ ἄλλων παρέχουσιν ἀκριβεστάτας ἀναλύσεις, μυούσας πληρέστατα τοὺς ἀναγνώστας αὐτῶν εἰς τὸ νέον ἔργον, ὡσεὶ οὗτοι παρήσαν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ. Τούτου ἕνεκα πολλὰ κικ κάλλιον τὰ ξένα ἔργα τῶν ἡμετέρων γινώσκομεν. Ἡ κριτικὴ παρ' ἡμῖν χρῆζει πολλῶν ἔτι ὥπως ἀποδεχθῇ τοιαύτην περὶ ἔργων δὲ οἷα ἡ Φαῦστα, δὲν πρέπει αὕτη ν' ἀφίπται τῷ τυχόντι, ὅστις πολλὰ κικ οὔτε ν' ἀντιληφθῇ δύναται τοῦ πράγματος, περιπίπτει δὲ εἰς ἀτοπα ὡς ἐπαθέ τις ἀφελὼς γράψας ὅτι ἡγνῶει τὸν Βερναρδάκην μέχρι τῆς διδασκαλίας τῆς Φαύστης, τὸν Βερναρδάκην τὸν τὸ ἐξηκοστὸν ἦδη ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ συμπληροῦντα, τὸν ἀνά σῶμπαν τὸ ἑλληνικὸν γνωστὸν ἐκ πολλῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων τε καὶ πραγματειῶν, τὸν τραγικὸν τῆς Μερόπης Δοξαπατρῆ, τὸν Κυψελιδῶν, τῆς Μερόπης, τῆς Εὐφροσύνης, τὸν σοφὸν καὶ χαρίεντα σχολιαστὴν τῶν Φοινισσῶν τοῦ Εὐριπίδου. Οἱ ἐφιέμενοι τῆς ἀνυψώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου δέον νὰ μεριμνῶσιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἔργων, οὐ μόνον περὶ τῶν ὑποκριτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς κριτικῆς αὐτῶν, τῆς κριτικῆς, ἥτις ἅπαντας αὐτοὺς πολλὰ κικ καθοδηγεῖ καὶ τὸ δημόσιον διδάσκει καὶ μορφοῖ κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καλλιτεχνίας. Ἡ τοιαύτη κριτικὴ, ἐξασκουμένη ὅσον οἶόν τε ὑπὸ εἰδικῶν πρὸς τοῦτο, δύναται τῇ ἐπιούσῃ τῆς παραστάσεως νὰ ἐξενέγκῃ τὴν ἐαυτῆς γνώμην, μὴ παρασυρομένη ποδῶς ἐκ τῶν στιγμαίων ἐντυπώσεων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει ὁρισμένων ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν σκηματίζουσα αὐτήν. Ἐξ ὧν ἐγράφησαν περὶ τῆς Φαύστης τοῦ ἐκ τῆς νήσου τῆς Σαπφούς τραγικοῦ, σημεϊούμεθα τὰ ὑπὸ τοῦ φίλου κ. Σπ. Παγανέλη ἐν τῷ Ἀστει τῆς 30 δεπτεμβρίου, δι' ὧν διαγράφει οὗτος τοὺς χαρακτῆρας τῶν κυριωτάτων προσώπων καὶ καταδεικνυσὶ τὴν ἐξόχως ἐπιτυχὴν ὑπόκρισιν τῆς δεσποινίδος Αἰκ. Βερώνης, τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τῆς Ἑστίας (10 ὁκτωβρ.) ἐκτιθέντα καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς τραγωδίας καὶ δογματίζοντα αὐθις περὶ γλώσσης τὰ ἀεῖποτε προσφιλῆ αὐτῷ καὶ πολλὰ κικ ἐναναληφθέντα καὶ μὴ εἰσακουσθέντα ἢ ὑπὸ τῶν ὁμοφρόνων αὐτῷ τε καὶ τῷ φιλιτάτῳ κ. Ἰωάννῃ Ψυχᾷ, καὶ τέλος ἡ πλήρης ἀνάλυσις τῆς Φαύστης, ἡ δημοσιευομένη ἦδη ἐν τῷ Νεολόγῳ, ἡ μόνη ἐνέχουσα καὶ ἀποσπάσματα τοῦ δράματος, ἥτις ἀπαλλάσσει ἡμᾶς πάσης ἀναλύσεως.

Ἡ Φαῦστα οὐχὶ τὸ πρῶτον παρ' ἡμῖν δραματοποιεῖται, πρὸ τεσσάρων καὶ εἰκοσίν ἔτων, ἥτοι κατὰ

1. Γνωστὸν ὅτι διὰ μὲν τοῦ a παρίσταται συμβολικῶς ἡ ὀρθὴ ἀνάβασις διὰ δὲ τοῦ δ ἡ ἀπόκλισις τῶν ἀπτερόν ἢ τῶν ἐπὶ τοῦ ὄργανοι σημείων.

τὸ 1869 ὁ τότε γυμνασιάρχης Πειραιῶς κ. Ἀντ. Ι. Ἀντωνιάδης ὑπέβαλε τῷ Βουλευτικῷ ποιητικῷ ἀγωνί τραγωδίαν εἰς πέντε μέρη, ὡς γράφει οὗτος κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1857, σύστασιν, ἣν πεπλανημένην ἀπέδωκεν ὁ κ. Δ. Βερναρδάκης ἐν τοῖς προλεγόμενοις τῆς Μαρίας Δοξαπατρῆς, ἐπιγραφομένην δὲ Κρίσπος ὁ συκοφαντηθεὶς υἱὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου (Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τὸ 1870). Ἡ δραματοποίησις τὸ πρῶτον τοῦ Κρίσπου καὶ εἶτα τῆς Φαύστης, ὑπενημιζεῖ μὲν ἡμᾶς τὸν Εὐριπίδου Ἰππύλυτον καὶ τὴν Ρακίνα Φαιδραν, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν σύγκρισιν, διότι ἀτυχῶς ὁ κ. Ἀντωνιάδης δὲν ἐγεννήθη κατὰ τὸ 479 π. Χ. καὶ τούτου ἕνεκεν εὐρίσκεται εἰς τοὺς ἀντίποδας τοῦ ἀπὸ σκηνῆς φιλοσόφου.

Ἐκδιδούς τὴν Μαρίαν Δοξαπατρῆν ὁ κ. Βερναρδάκης ἀπεφαίνεται γνῶμην ἐν τοῖς ἐκτενέσιν ἀλλ' ὥραιοις προλεγόμενοις αὐτοῦ, ὅτι «ὁ ἔλλην δραματούργος δὲν δύναται νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἱστορίας τὴν ὑπόθεσιν· ἐπειδὴ ὑπόθεσις ἀρχαία, ἐκ τοῦ ἀρχαίου, ὡς εἰκός, βίου πηγάζουσα, δὲν πρέπει καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαδραματισθῇ εἰμὴ κατὰ τὸν ἀρχαῖον πάλιν ὁ ἐστὶ κλαδικὸς τῆς τραγωδίας τύπον, ὅπερ καὶ ἀδύνατον ἄμα καὶ ἀλυσιτελές», ὑπεστήριξε δὲ τὴν λήψιν τῆς ὑποθέσεως ἐκ τῆς βυζαντιακῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἱστορίας τῶν κάτω λεγομένων χρόνων. Ἀλλὰ παρορμηθεὶς ὑπὸ τοῦ μακαρίτου (ἴδε Προλ. Κυψελιδῶν, κθ') Ἡρ. Βασιλάδου, ἀποκρούσαντος δι' ἐπιστολῶν αὐτοῦ καὶ διὰ ζώσης τὴν γνῶμην ταύτην λανθάνουσιν, ἐδραματούργησε καὶ ὑπέβαλε τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τοῦ 1859 τοὺς Κυψελιδᾶς, τραγωδίαν εἰς πράξεις πέντε, «ἁκων, ὡς λέγει, καὶ ἐναντίον τῶν περὶ δράματος δοξασιῶν αὐτοῦ καὶ πεποιοήσεων», καὶ ἀκολούθως τὴν Μερόπην, ἥτις τέως τὸ ἀριστούργημα αὐτοῦ ἐλογίζετο καὶ ἥτις δύναται νὰ παραβῇ ἐν πολλοῖς πρὸς τὴν ὁμώνυμον τραγωδίαν τοῦ πολλοῦ Βολταίρου. Οὕτω παρεκτραπείς, ὠθούμενος ὑπὸ λάτρου τῆς ἀρχαίας εὐκλείας πρὸ παντός, ἐπανήλθεν εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ μετὰ ἐτη, γράψας καὶ ἐκδούς τῇ προτροπῇ λάτρου τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας τὴν Εὐφροσύνην, δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε διδαχθὲν τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις σκηνῆς τῇ 25 μαρτίου 1876 (ἐξεδ. τῷ 1882 ἐν Ἀθήναις), καὶ τοι φρονῶν ὅτι τὰ γεγονότα ἀφ' ὧν ἐκαλεῖτο νὰ λάβῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ νέου δράματος αὐτοῦ παρέχουσιν ὕλην ἀρμόζουσαν ἰσως εἰς μελοδραματικὴν, ὅχι ὅμως καὶ εἰς δραματικὴν παράστασιν, κατὰ τὴν αὐστηράν ἔννοιαν τῆς λέξεως (Προλ. Εὐφροσύνης).

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἔχοντες τὰ προλεγόμενα εἰς τὴν Εὐφροσύνην, οὐδόλως ἄσχετα πρὸς τὴν τέως κατάστασιν τοῦ θεάτρου καὶ τὴν ἄλλην παροῦσαν θέσιν τῆς Ἑλλάδος θεωροῦμεν τὰ ἑξῆς, ἅπερ μεταγράφομεν ἐνταῦθα :

«Ἀλλὰ θὰ ἦν ἀχάριστος, ἐὰν δὲν ἀνέφερα μετὰ βαρυτάτης εὐγνωμοσύνης καὶ ὅτι πολλὴ πλειοτέρων ἐπαίνων ἠξιώθη τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ἐν τῷ τύπῳ. Ἐνίοι μάλιστα καὶ ἀνεκέρηξαν αὐτὸ ὡς τὸ πρῶτον ἐθνικὸν δρᾶμα. Εὐχόμαι ν' ἀληθεύῃ ἡ γνῶμιν αὐτήν, εἰ καὶ δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω τὸν φόβον μου, μὴ

εἰς κακοὺς καιροὺς ἐπέπρωτο ν' ἀπονειμθῇ εἰς ἔν μου ἔργον ὁ ἐπίζηλος οὗτος τίτλος, Ἑθνικὸν δρᾶμα, ἐθνικὸς ποιητής! Ἐὰν αἱ λέξεις αὗται ἔχωσιν ἐννοίαν τινα, ἡ ἐννοία αὕτη εἶναι βεβαίως ἡ ἑξῆς : ὅτι ὁ ποιητής, ἡ τὸ ποίημα ἐκφράζει ὡς μάλιστα καὶ ἀριστα τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ιδέας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἀλλ' ἐγὼ ὅμως ἢ εἶμαι θεοτυφλός, ἢ δὲν βλέπω ποῦ πτε καὶ ὑπάρχει τὸ ἑλληνικὸν τοῦτο ἔθνος, ποῦ ποτε καὶ εὐρίσκεται ἡ Ἑλλάς αὕτη ἡ παλλομένη τὴν καρδίαν ἐξ ἐθνικῶν αἰσθημάτων, διὰ νὰ ἐγκλωπῇ τὰ αἰσθήματα ταῦτα ὁ ποιητής καὶ περιβάλῃ αὐτὰ τὸ οἰκεῖον εἶδος καὶ κάλλος. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πρὸ εικοσαετίας (γράφει τῷ 1882) στήσαντες ἐν μέσαις Ἀθήναις μεγαλοπρεπῆ κολυμβήθραν, ἐδαπτίσαμεν εἰς αὐτὴν τὰ πάντα, καὶ οὕτως ἐξηλθον καὶ ἐξέρχονται ἀδιαλείπτως ἐξ αὐτῆς τὰ πάντα καὶνὰ καὶ ἐθνικά : ἐθνικὸν πανεπιστήμιον, ἐθνικὴ βιβλιοθήκη, ἐθνικὸν τυπογραφεῖον, ἐθνικὰ δάνεια, ἐθνικὸς τύπος, ἐθνικὸν θέατρον καὶ διὰ καὶ ἐθνικὴ ποίησις· ἀλλ' ἐπίσης ἀληθὲς εἶνε καὶ ὅτι ἀκριδῶς ἀπὸ τῆς λαοσωτηρίου ἐκείνης ἐποχῆς ἤρχιδεν ἡ Ἑλλάς νὰ χάνῃ βαθυνδὸν καὶ τὰ τελευταῖα ζόπανα παντός ἐθνικοῦ αἰσθήματος, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους κατήντησεν εἰς τὴν σημερινὴν αὐτῆς πλῆρη καὶ ἀπόλυτον ἐθνικὴν χρεωκοπίαν· ὥστε ἀκριδῶς ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀπεκτῆσαμεν τὴν λέξιν, ἐχάσαμεν τὸ πρᾶγμα. . . . Ἐκτὸς ἐὰν οἱ τὴν ἐθνικὴν κολυμβήθραν ἐν Ἀθήναις στήσαντες καὶ ἐξ αὐτῆς ἀνακαινίδαντες καὶ ἀδιακόπως ἀνακαινίζοντες σύμπαν τὸ ἑλληνικόν, ἀποδίδουσιν εἰς τὴν λέξιν ἐθνικὸς τὴν χριστιανικὴν, ἢ μᾶλλον τὴν μὴ χριστιανικὴν ἔννοιαν. Τότε οὐδ' ἐγὼ ἀρνοῦμαι ὅτι οἱ Ἕλληνες ὅλοι, ἢ ὀλίγοι δεῖν ὅλοι, ἐγείναμεν ἢ κινδυνεύομεν νὰ γείνωμεν ἐθνικοί».

Ταῦτα ἔγραψε μελαγχολικῶς ὁ κ. Βερναρδάκης πρὸ ἐνδεκαετίας, ἀπέλπιδα σπινθὺς κραυγὴν καὶ περὶ ἑλληνικοῦ θεάτρου καὶ ἑλληνικῆς ποιήσεως. Ἀλλὰ ταῦτα, ἐν τισὶν ὑπερβολικῇ, περιορισμένῃν παρέχουσιν ἔννοιαν τοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου, διότι, ὡς ἡμεῖς γε νομίζομεν, καὶ τότε καὶ νῦν ὑφίσταται ἐθνικὸν θέατρον, οἷον εἶχον καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη κατὰ τὴν μεταβατικὴν ἐποχὴν, τοῦ δὲ ἐθνικοῦ τούτου θεάτρου ὁ κράτιστος σκαπανεύς πρὸς κρατίστους ἄλλων ἐθνῶν τοιοῦτους καὶ οὐχὶ ἐν τῇ μεταβατικῇ αὐτῶν ἐποχῇ, ἀλλ' ἐν ἐνδόξῳ, δυνάμενος ἀριστα νὰ ἀνταχθῇ, ἐστὶν αὐτὸς οὗτος ὁ στεφανηφόρος τῆς Φαύστης ποιητής. Μελετήσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγγλικοῦ θεάτρου πρὸ καὶ μετὰ τὸν Σαίξπηρ, μελετήσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου πρὸ καὶ μετὰ τὴν τετράδα τῶν κλαδικῶν αὐτοῦ δραματικῶν, μελετήσωμεν τὸ γερμανικὸν θέατρον πρὸ τοῦ Λεσβιγίου, ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τοὺς Γκαίτε καὶ Σίλλερ, μελετήσωμεν ὡς ἐδημιουργήθησαν ἄλλα ἄλλων ἐθνῶν θέατρα, οἷον τὸ ρωσικόν, καὶ ἐκ τῆς μελέτης αὐτῶν συντελέσωμεν τὴν ἡμετέραν γνῶμιν. Τὰ πορίσματα τῆς μελέτης ταύτης οὐδαμῶς ἔσονται δυσάρεστα εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ ἡμετέρου νῦν θεάτρου, ὅπερ ὅπως δῆποτε ὑπάρχει, τὴν δ' ὑπαρξίν αὐτοῦ οὐδεὶς δύναται, νομίζομεν, ν' ἀρνηθῇ, Ὁ θρίαμβος, ὃν ἡμεῖς ἀρτὶ διὰ τῆς Φαύστης ὁ κ. Βερναρδάκης, ἐξήγαγε, πεποιοῦμεν, αὐτὸν τῆς ἀπογο-

τεύσεως καὶ ἐνεψύσῃσεν εἰς αὐτὸν πνεῦμα πεποιθέν-
σεως εἰς τὸ μέλλον, ὃ δύναται ὑποδοθηῖν παρι-
στάμενος εἰς τὸ μέσον ἀνεξωσμένος τὴν ρομφαίαν
τοῦ ἀληθοῦς καλοῦ καὶ δι' αὐτῆς τρέπων εἰς ἀτα-
κτον θυγὴν τοὺς δολοφόνους αὐτοῦ, ὡς ἔπραξεν ἄρτι.

Εἴπομεν ὅτι ὁ κ. Βερναρδάκης, καίπερ ἀποκρούσας
τὴν λήϊν ὑποθέσεων πρὸς δραματοποιήσιν ἐκ τῆς
ἀρχαίας ἐλληνικῆς ἱστορίας, ἐποίησεν ὅμως δύο ἔρ-
γα ἐξ αὐτῆς. Ἀποφαινόμενος δὲ ὑπὲρ τῆς βυζαντια-
κῆς καὶ τῆς μετὰ ταῦτα ἱστορίας, νῦν διὰ τῆς Φαῦ-
στῆς ἀνατρέχει μᾶλλον εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἱστορίαν,
διότι ὁ Κωνσταντῖνος μετὰ τὸν θάνατον τῆς δευτέ-
ρας αὐτοῦ συζύγου ἀντὶλάλαξε τὴν παλαιὰν πρὸς
τὴν νέαν Ρώμην. Ἡ Φαῦστα θυγάτηρ τοῦ Μαξιμιαν-
οῦ τοῦ Ἐρκουλίου καὶ τῆς Εὐτροπίας ἐγεννήθη
περὶ τὸ 289 καὶ ἀπέθανε τὸ 326 μ. Χ. Τὰ περὶ τῆς
Φαύστης συμπίπτουσι πρὸς τὰ περὶ τῆς Φαίδρας.
Ταῦτά δὲ δευχθήσονται ἐν τῇ ἐπομένῃ Ἐπιθεωρήσει,
ἥδη τοῦ χώρου ἡμῶς ἀποχαιρετήσαντος.

ΧΡΟΝΙΚΑ. Πᾶσαι αἱ ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες διὰ μακρῶν ἔ-
γραψαν περὶ τῆς τῇ προπαραλευσῇ πέμπτῃ δοθείσης ἐν τῷ θεά-
τρῳ τῆς Ὀμονοίας παραστάσεως πρὸς τιμὴν τῆς διαπλάσσης
τὴν Φαῦσταν δεσποινίδος Αἰκατερίνης Βερώνη, ἐνθουσιωδῶς δ'
ὡμίλησαν ὑπὲρ αὐτῆς. Δώρα πολύτιμα, στέφανοι ἄφθονοι, ἄνθη,
μουσουργήματα καὶ καλλιτεχνήματα προσηνήθησαν αὐτῇ, δε-
καπεντάκις δὲ προσεκλήθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡ συμπαθὴς καλλι-
τέχνις. Ἐν γένει ἡ παράστασις ἐγένετο πρωτοφανής, παρ' ἣν δὲ
εἰς αὐτὴν ὁ καλὸς κόσμος. Ὁ θρίαμβος τῆς καλλιτέχνιδος ἐγένε-
το πληρέστατος.

— Κατὰ τὸ ἐπὶν ἔαρ ἐλεύσεται εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὁ
μέγας τραγωδὸς Mounet-Sully. Ὁ ἐταῖρος οὗτος τῆς Γαλλι-
κῆς-Κομωδίας συμπληροῦ τῷ ἐπὶντι δεκαετηρίῳ εἰκοσαετίαν ἀπὸ
τῆς ἐν τοῖς ἐταῖροις τοῦ ἐπιφανοῦς θεάτρου κατατάξεως αὐτοῦ.
Ἐπὶ τούτῳ ἡ διεύθυνσις τοῦ Οἴκου τοῦ Μολιέρου παραχωρήσει
αὐτῷ ἐξάμηνον ἀδειαν ἀπουσίας, ἣν χρησιμοποιοῖσι οὗτος μετα-
βαίνων κατὰ μὲν τοὺς δύο πρώτους μῆνας εἰς Ρωσίαν ἐξ ἧς καὶ
εἰς Βουκουρεστίον καὶ Κωνσταντινούπολιν, κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους
εἰς Ἀμερικήν.

— Ὁ κ. de la Nux συντίθησι μελόδραμα ἐπιγραφόμενον σὶ
Λαβδακιδαι (Labdacides). Τὸ μελόδραμα τοῦτο ἀποτε-
λεῖται ἐκ τεσσάρων πράξεων ὧν ἡ πρώτη ἐπιγράφεται Οἰδί-
πους τύραννος, ἡ δευτέρα Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ,
ἡ τρίτη Οἰδίπους ἐπὶ Θήβαις, ἡ τετάρτη Ἀντιγόνη.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ τοῦ βασιλέως ἐπάνοδος καὶ ὁ ὁρισμὸς τῆς ἐνάρ-
ξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς εἰς τὴν 27ην ἐνε-
στῶτος μηνὸς παρέσχον κατὰ τὴν λήξαν ἐβδομάδα
ὧθησιν τινα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐπὶ τοσοῦτον χρό-
νον πείοντος τὴν Ἑλλάδα οἰκονομικοπολιτικοῦ ζη-
τήματος. — Ἡ ὁχέσις, ἐν ἣ ἐν τῷ κοινοβουλίῳ εὐ-
ρεθίσονται τὰ κόμματα κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν

νομοθετικῶν ἐργασιῶν, δὲν εἶνε ἔτι ὁριστικῶς γνω-
στὴ, τῆς μὲν περὶ τὸν κ. Τρικουπίτη μερίδος ἐπιμε-
νούσης ἐν τῇ πεποιθῇ, ὅτι διαθέτει τὴν ἀπόλυτον
πλειονοψηφίαν, τῶν δὲ φίλων τῆς κυβερνήσεως ἰσχυ-
ριζομένων ὅτι, καὶ εἰ τῶς ἐλείπον αὐτοῖς ψήφοι τι-
νες πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἀναγκαίας κοινοβουλευτι-
κῆς δυνάμεως, αὗται προστεθήσονται τῇ κυβερνητικῇ
ψάλλαγι δυνάμει τῆς ἐπὶ τῶν βουλευτῶν ἐντυπώ-
σεως τοῦ βασιλικοῦ λόγου. — Ἐν τοῦτοις βέβαιον εἶνε
ὅτι δέον ν' ἀναμένωμεν ἐκδηλώσιν ἐκτάκτου πα-
τριωτικῆς μετριοπαθείας καὶ ἀφιλοκερδείας ὑπὸ τῶν
πατέρων τοῦ ἔθνους, ὥπως ἐλπίζομεν ὅτι ὁ ἀνταγωνι-
σμὸς τῶν κομματικῶν πάθων καὶ συμφερόντων δὲν
θὰ ρίψῃ αὐτοὺς τὸν τόπον εἰς τὰς ἀδήλους τύχας τῶν
ὑπουργικῶν κρίσεων, καίτοι πᾶν ἄλλο ἢ τοιαύτην
πολιτικὴν ἐπιβάλλουσι τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ ἔθνους
αἱ ἐνεστῶσαι ἐκτάκτως κρίσιμοι περιστάσεις τοῦ
κράτους. — Αἱ περιστάσεις αὗται δὲν εἶναι νέαι·
ὑπέτυφον ἥδη πρὸ πολλοῦ· ἀλλὰ, καλυπτόμεναι ὑπὸ
τῆς προκατόχου κυβερνήσεως, ἥτις ἐνόμισεν ὅτι θὰ
κατάρθου νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακὸν πρὶν ἢ πασιθα-
νῶς ἐκδηλωθῇ καὶ, ψευθεῖσα τῶν ἐλπίδων τούτων,
δὲν ἔσχεν ἐν καιρῷ τὸ ἀναγκαῖον πολιτικὸν θάρρος
νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ὑπὸ τῆς οὕτως ἐπιγενομένης προό-
δου τοῦ κακοῦ ἐπιβαλλομένην τραχυτέραν θεραπείαν,
ἐξεργάγησαν ἀπροκάλυπτοι, ὅτε αὕτη, ἀποκαρτε-
σασα ἐν τῇ κρίσιμωτάτῃ ὥρᾳ, κατέλιπε τὴν θέσιν
αὐτῆς εἰς τὸ ἐνεστῶς ὑπουργεῖον, ὅπερ μετ' εὐτολ-
μίας ἐπεχείρησε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον
οὐ μόνον ἀνεκτέλεστον, ἀλλὰ καὶ ἐπιπροσδοκούμενον
ὑπὸ μυρίων νέων δυσχερεῶν, ὥς ἡ ἄκαιρος λιποτα-
ξία αὐτῶν ἐδημιούργησε, κατέλιπον οἱ νομισθέντες
ὡς οἱ ἐδικῶς κεκλιμένοι εἰς τὴν συντέλεσιν αὐ-
τοῦ. — Ὡστε πρόκειται τῇ Βουλῇ κυρίως ἡ ἐξέτα-
σις, εἰ, ἀναλαβοῦσα ἡ παροῦσα κυβερνήσις νὰ δια-
πράξῃ ὑπὲρ τοῦ κράτους ὅ τι ἡ προκατόχος διὰ τῆς
αἰφνιδίας αὐτῆς θυγῆς ὁμολόγησεν ὅτι δὲν δύνα-
ται νὰ ἐκτελέσῃ, παρέχει μείζονα ἐχέγγυα ἐπιτυ-
χίας. — Ἀλλὰ ποῦ βασιζομένη ἡ Βουλὴ θὰ ἰδύνατο
νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἐχεγγύων τούτων; Ἐπὶ δύο τι-
νῶν ἀναμφισβόλων· ἐπὶ τῶν ἥδη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως
πεπραγμένων καὶ ἐπὶ τῶν μελετωμένων ὑπ' αὐτῆς,
ἥτοι ἐπὶ τῆς διομολογηθείσης ἥδη ὑπ' αὐτῆς οἰκο-
νομικῆς συμβάσεως καὶ ἐπὶ τῶν μέτρων, ἅτινα προ-
βάλλει ὡς δυνάμενα νὰ συμπληρώσωσι τὸ διὰ τῆς
προσφωρῆς ἐκείνης οἰκονομίας ἀρξάμενον ἔργον. —
Καὶ ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, τὸ πρᾶγμα δὲν ἀπαιτεῖ μα-
κρὰς συζητήσεις πρὸς διασάφησιν. Τὸ Funding εἶ-
ναι οἰκονομικὴ ἐπιχείρησις ἔχουσα βεβαίως τὰ
πρωτὰ αὐτῆς, ἀλλ' ἡ ὁποία ἀπετέλει τὸ μόνον μέ-
σον, δι' οὗ κατωρθώθη, οὐχὶ ἡ βελτίωσις τῆς κατα-
στάσεως, ἀλλ' ἡ πρὸς ὧραν, ἥτοι μέχρι τῆς ἐξευρέ-
σεως τῆς ὁριστικῆς καὶ ριζικῆς θεραπείας, ἀποτροπὴ
τῆς ἐπικίνδυνος τοῦ ὄνείδους, ὅπερ θὰ ἐκάλυπτε τὸ
κράτος, ἂν τοῦτο, ἐπιστάσης τῆς ὥρας τῆς ἐκτίσεως
τῶν εἰς τοὺς πιστωτὰς αὐτοῦ ὀφειλῶν, οὐδὲν ἀπολύ-
τως εἶχε νὰ προσενέγκῃ αὐτοῖς, διὰ τοῦ ὁποίου δὲ
μέσου καὶ ἐφεξῆς κατορθωθήσεται τοῦτο μέχρι τῆς
ὁριστικῆς διακανονίσεως τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώ-
ρας. Εἶναι, συνελόντι εἰπεῖν, ἀναγκαῖον κακόν, ὅπερ
ψυδικῶς μακρὰν ἐκκρουσθήσεται εὐθὺς ὡς ἐκλίπῃ ἡ